

CONSECINȚELE INSECURITĂȚII ALIMENTARE LA NIVEL MONDIAL

OLEINIUC Maria, dr., conf. univ., USARB

The analysis made in this article by the author is related to the level of global food security. The purpose of the article is to assess global alliances insecurity and its main consequences. The main methods used by the author to achieve the

ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
ASPECTE ALE DEZVOLTĂRII POTENȚIALULUI ECONOMIC-MANAGERIAL ÎN CONTEXTUL ASIGURĂRII SECURITĂȚII NAȚIONALE

proposed goal are: induction, deduction, synthesis, graphic and descriptive method, etc. Following the analysis we can draw the following conclusions: by comparing the results obtained by the author with all the indicators that characterize the level of food security we can deduce that the worst situation is in the developing countries.

Key words: food insecurity, malnutrition, obesity, malnutrition, etc.

Strategia covârșitoare a Agendei 2030 este „să punem capăt foametei” și să devansăm toate formele de malnutriție existente până în 2030. Deci, toate țările trebuie să concluzioneze eficient, să se elaboreze și să se aprobe unanim „Strategia Securității Alimentare” în fiecare țară indiferent de nivelul de trai existent. Căci numai prin intermediul unei conlucrări eficiente, cu înțelegeri și susțineri reciproce vom putea atinge un nivel ridicat al securității alimentare.

Principalele consecințe ale insecurității alimentare pe care le poate înregistra o țară este nivelul înalt al sărăciei, foametei, malnutriției, reducerea în greutate la copii, obezitatea, etc.

Cele mai afectate țări cu nivel ridicat de insecuritate alimentară sunt țările lumii a treia. Dar, și în țările dezvoltate găsim consecințe a insecurității alimentare și anume, obezitatea și alimentarea incorectă, care dăunează grav sănătății populației.

Insecuritatea alimentară ne este caracterizată prin numărul de persoane subnutrate sau care suferă de malnutriție.

Dar, pentru a depista care este nivelul de malnutriție trebuie să analizăm în dinamică care este consumul de kcal pe cap de locuitor într-o zi.

Tabelul 1

Consumul de valoare energetică pe cap de locuitor, mln

kcal / zi pe cap de locuitor	Perioada de analiză					
	1964 /1966	1974 /1976	1984 /1986	1977 /1979	2015	2030
Sub 2200	1893	2281	558	571	462	196
2200-2500	288	307	1290	1487	541	837
2500-2700	154	141	1337	222	351	837
2700-3000	302	256	306	1134	2397	2451
Peste 3000	688	1069	1318	2464	3425	4392
Nivel mondial	3325	4053	4810	5878	7176	8229

Sursa: [2, p. 31]

Rezumând datele prezentate în tabelul 1 observăm că în perioada anilor '60 ai secolului precedent 1893 mln de persoane sau 57% din numărul populației mondiale consumau sub 2200 kcal / zi pe cap de locuitor ceea ce reprezintă un nivel extern de scăzut pentru a menține un mod sănătos de viață, această cantitate de consum a kcal /zi pe parcursul timpului a început să scadă ajungând la 462 mln de persoane sau 6,4% în anul 2015. Aceste rezultate sunt înregistrate în special în țările în curs de dezvoltare. La polul opus al acestui consum se înregistrează un număr de 688 mln de persoane sau 20,69% din totalul mondial care consumau peste 3000 de kcal / zi pe cap de locuitor în perioada 1964-1966, iar pe parcursul timpului acest consum a început să crească ajungând la 4392 kcal / zi pe cap de locuitor sau 53,3% din totalul mondial în 2030, ceea ce este specific pentru țările dezvoltate.

La momentul actual doar 4,89% de persoane consumă 2500-2700 kcal / zi pe cap de locuitor, și 33,4% consumă 2700-3000 kcal / zi pe cap de locuitor.

Deci, există un dezechilibru foarte pronunțat în ceea ce privește consumul de valoare energetică pe cap de locuitor, reieșind din acestea putem afirma că populația mondială se clasifică în trei categorii mari: săraci, nivelul mediu care este cel mai marginal și bogați.

Estimările efectuate de către FAO ne arată că numărul de persoane subnutrate în anul 2016 a fost în număr de 815 mln, ceea ce este cu 38 de mln mai multe decât în anul 2015, dar cu 85 mln mai puțini decât în anul 2000.

Răspândirea malnutriției a căpătat rezultate eficiente, din punct de vedere că a început să se micșoreze nivelul ei de dezvoltare în mai multe state, ceea ce este prezentat și în figura 1.

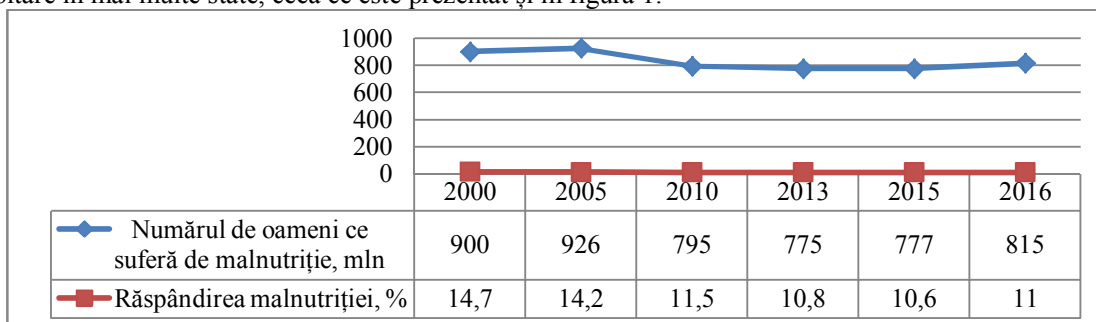


Figura 1. Răspândirea malnutriției

Sursa: [3, p.5]

Dacă e să ne limităm la principalul obiectiv al Agendei 2030, și anume „foamete zero”, atunci trebuie să utilizăm doi indicatori principali care au fost propuși de către FAO, și anume:

1. Prevalența malnutriției (PM);

ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
ASPECTE ALE DEZVOLTĂRII POTENȚIALULUI ECONOMIC-MANAGERIAL ÎN CONTEXTUL ASIGURĂRII SECURITĂȚII NAȚIONALE

2. Prevalența securității alimentare a populației moderate sau severe pe scara percepției absenței securității alimentare (PSA).

Prevalența malnutriției este un indicator, pe care FAO îl folosește din 1974 pentru a evalua insecuritatea alimentară și a foamei. Acest indicator se calculează în baza soldurilor alimentare la nivel național și informațiilor privind structura consumului alimentar pe baza rezultatelor anchetelor și este utilizat pentru estimarea numărului de persoane care consumă alimente insuficiente pentru a satisface necesarul de energie pentru o viață activă și sănătoasă. Acest indicator este important pentru monitorizarea dinamicii schimbării proporției populației care se confruntă cu foame la nivel național și regional, dar nu oferă informații necesare privind accesul la alimente la nivel de gospodărie sau individual [1].

Tabelul 2

Dinamica nivelului de subnutriție la nivel mondial, %

Nivelul de analiză	Perioada de analiză									
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
<i>Nivelul global</i>	14,7	14,2	11,5	11,2	11,0	10,8	10,7	10,6	11,0	
<i>Africa</i>	24,3	20,8	18,3	17,9	17,8	17,8	18,1	18,5	20,0	
<i>Africa de Nord</i>	6,8	6,3	5,1	4,8	8,5	8,4	8,3	8,3	8,3	
<i>Africa Sub-Sahariana</i>	28,1	23,7	20,6	20,2	20,0	20,0	20,4	20,8	22,7	
<i>Asia de Est</i>	39,3	34,3	30,9	30,2	30,6	30,6	30,9	31,1	33,9	
<i>Orientul Mijlociu</i>	37,4	29,4	23,8	23,1	22,5	22,3	24,0	24,4	25,8	
<i>Africa de Sud</i>	7,1	6,4	6,7	6,3	6,2	6,2	6,5	6,6	8,0	
<i>Africa de Est</i>	15,1	12,0	10,0	9,9	9,9	9,8	9,8	10,4	11,5	
<i>Asia</i>	16,7	17,0	13,2	12,8	12,5	12,2	11,9	11,6	11,7	
<i>Asia Centrală și Asia de Sud</i>	17,6	20,1	15,7	15,7	15,6	15,4	15,1	14,7	14,2	
<i>Asia Centrală</i>	15,7	14,2	10,6	9,9	9,1	8,4	8,2	8,2	8,4	
<i>Asia de Sud</i>	17,7	20,4	15,9	15,9	15,9	15,7	15,3	14,9	14,4	
<i>Asia de Est și Asia de Sud-Est</i>	16,6	15,2	11,6	10,9	10,4	9,9	9,6	9,2	9,7	
<i>Asia de Est</i>	14,6	14,1	11,3	10,7	10,3	9,9	9,5	9,1	9,0	
<i>Asia de Sud-Est</i>	22,0	18,1	12,4	11,3	10,7	10,0	9,7	9,4	11,5	
<i>Asia de Vest</i>	11,3	10,5	9,4	9,1	8,9	8,7	8,9	9,3	10,6	
<i>America Latină și Insulele Caraibe</i>	12,0	9,1	6,8	6,6	6,4	6,3	6,3	6,3	6,4	
<i>America Latină</i>	11,1	8,0	5,9	5,7	5,5	5,4	5,4	5,5	5,9	
<i>America Centrală</i>	8,1	8,3	7,1	7,2	7,1	7,1	6,9	6,7	6,5	
<i>America de Sud</i>	12,2	7,9	5,4	5,1	4,8	4,7	4,8	5,0	5,6	
<i>Insulele Caraibe</i>	23,8	23,3	19,9	19,3	19,4	19,2	18,9	18,4	17,7	
<i>Oceania</i>	5,3	5,3	5,0	5,2	5,3	5,7	6,0	6,4	6,8	
<i>America de Nord și Europa</i>	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5	

Sursa: [3, p.6]

Prevalența securității alimentare a populației moderate sau severe pe scara percepției absenței securității alimentare este un indicator nou propus de către FAO. Acesta permite măsurarea accesului la alimente direct la nivelul persoanelor și gospodăriilor. Aceasta înseamnă că, cu ajutorul acestuia, este posibil să se identifice grupuri de persoane din țară care într-o anumită măsură suferă de insecuritate alimentară, și nu numai de foame, care este cea mai severă formă a absenței sale. Un nivel moderat de insecuritate alimentară se caracterizează de obicei prin scăderea calității dietei și prin limitarea varietății de tipuri de alimente consumate. În consecință, se poate presupune că o stare de nesiguranță alimentară moderată este un factor de prognostic de încredere pentru apariția diferitelor tulburări de sănătate legate de nutriție, cum ar fi deficitul de micronutrienți sau obezitatea. Pe de altă parte, o lipsă serioasă de securitate alimentară este asociată cu o reducere a cantității de alimente consumate, în special prin reducerea dimensiunilor porțiilor, prin lipsa meselor sau în situațiile în care trebuie să rămână fără hrană timp de mai multe zile, ceea ce poate duce la forme mai grave de malnutriție [5].

Principala consecință a creșterii prețurilor la produsele alimentare este și creșterea numărului de oameni subnutriți pe plan mondial. Cele mai recente calcule efectuate în privința numărului de oameni subnutriți ne indică un număr de 795 de milioane, și care sunt prezentate în tabelul 2.

Scăderea nivelului de subnutriție a fost condiționat de micșorarea numărului de persoane subnutrite din Asia. Dar, în anul 2016, acest indicator iarăși a avut un boom mai ales în țările lumii a treia. Situațiile cele mai grave persistă în așa țări ca Africa Sub-Sahariana cu o pondere de 22,7%, Asia de Est – 33,9%, Orientul Mijlociu - 25,8%. O descreștere considerabilă a indicatorului de subnutriție este în Asia de la 16,7 în anul 2000, la 11,7 în anul 2016, America de Sud de la 12,2% în 2000 la 5,6% în 2016, Insulele Caraibe de la 23,8 în anul 2000, la 17,7 în anul 2016.

Din țările CSI cea mai considerabilă înregistrare a indicatorului de malnutriție este înregistrat în Tadjikistan 30,1%. În Republica Moldova prevalența subnutriției este de 8,5%.

Prevalența malnutriției în țările EAC în perioadele 2005-2007, 2014-2016

Țara	PIB pe cap de locuitor, în USD SUA, la o rată constantă pentru anul 2010	Prevalența malnutriției,%			Număr de subnutriți (mln)
		2015	2005-2007	2010-2012	
Azerbaidjan	6117	3,8	< 2,5	< 2,5	nc*
Armenia	3797	6,3	5,7	4,4	0,1
Georgia	3969	7,2	8,4	7,0	0,3
<i>Caucazul</i>	-	5,2	4,4	3,2	0,5
Kazahstan	10617	5,2	2,7	< 2,5	nc
Kârgâzstan	1017	10,0	7,7	6,4	0,4
Tadjikistan	933	40,2	36,8	30,1	2,6
Turkmenistan	6933	4,6	5,1	5,5	0,3
Uzbekistan	1857	12,4	7,9	6,3	1,9
<i>Asia Centrală</i>	-	12,9	9,9	8,3	5,6
Belarus	6174	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc
Republica Moldova	1978	23,5	11,0	8,5	0,3
Federația Rusă	11144	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc
Ucraina	2826	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc
<i>Țările europene</i>	-	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc
Albania	4543	11,0	6,7	4,9	0,1
Bosnia și Herțegovina	4802	3,1	2,5	< 2,5	nc
Macedonia	5094	5,3	4,5	3,9	<0,1
Serbia	5663	6,0	6,0	5,6	0,5
Turcia	11523	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc
Muntelegru	7263	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc
<i>Țările din Sud-Estul Europei (SEE)</i>	-	-	< 2,5	< 2,5	nc
<i>UE – 28 de țări</i>	-	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc
<i>Țările Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS)</i>	-	< 2,5	< 2,5	< 2,5	nc

Sursa: [4]

nc – neconsiderabil

Conform datelor prezentate de către Sistemul Federal de Schimb de Informații (SFSI) un nivel ridicat al insecurității alimentare a fost înregistrat 14,3 milioane de adulți în regiunea EAC.

Dacă e să analizăm care este nivelul insecurității alimentare după apartenența de gen atunci observăm că femeile sunt mai afectate decât bărbații.

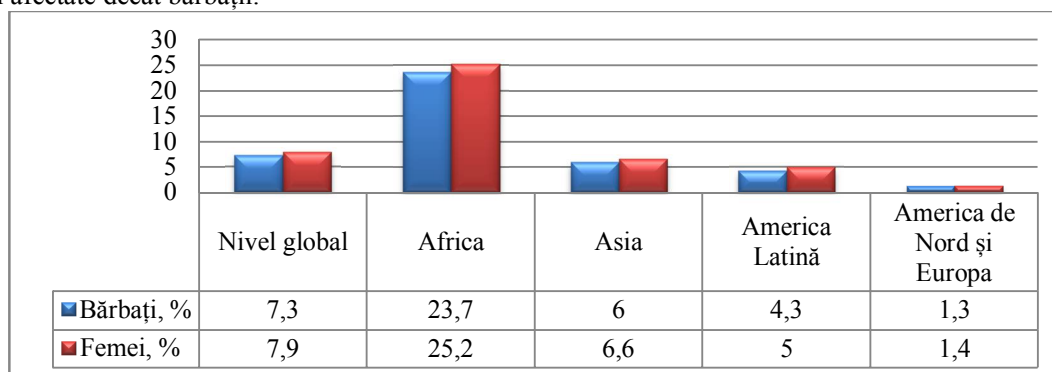


Figura 2. Nivelul insecurității alimentare după apartenența de gen

Sursa: [3, p.11]

Analiza datelor de mai sus ne arată că cel mai mare nivel de insecuritate alimentară după gen este stabilită în Africa cu indicii bărbați - 23,7% , iar femeile – 25,2%. Indicatorul cel mai scăzut este înregistrat în America de Nord și Europa, bărbații – 1,3%, iar femeile – 1,4%.

Cunoaștem faptul că și numărul de femei prevalează numărul de bărbați. De asemenea, fiecare dintre țări și continente conform lui G. Hofstede au un grad de masculinitate și feminitate atât ridicat cât și mai scăzut. Și, deci, conform, clasificării lui G. Hofstede Africa are un grad de feminitate cu mult mai ridicat decât în țările Europene și a Americii de Nord.

În calitate de consecințe a insecurității alimentare sunt întârzierea creșterii la copii, nivelul ridicat al malnutriției și obezității la copii până la cinci ani, și nivelul ridicat al obezității la maturi.

Masa corporală mică a copiilor în raport cu vârsta și înălțimea este cauzată de infecțiile care parvin din forme de îngrijire necorespunzătoare, nivelul incorect de alimentare care nu corespunde normelor fiziologice ale omului. Obezitatea la copii este raportul dintre masa corporală și înălțimea copilului. Copiii care au o masă corporală mai mare decât corespund vârstei sunt cel mai mult afectați de așa boli ca diabetul zaharat de gradul II și boli cardiovasculare.

Nivelul ridicat al obezității la maturi de asemenea reprezintă o consecință a insecurității alimentare, și pe an ce trece este o problemă destul de gravă. Cauza cea mai răspândită de formare a obezității este nivelul venitului disponibil. Dacă venitul disponibil este la un nivel mic, atunci consumatorii vor procura și consuma produse alimentare care sunt de o calitate mai proastă și care nu corespund valorilor nutritive. În cazul când nivelul disponibil este destul de înalt, consumatorii își schimbă preferințele, optând pentru produsele cu conținut de emulgatori foarte mari care ademenesc oamenii prin diferite caracteristici ca gust, culoare, etc., dar care aduc daune foarte mari sănătății.

Cea mai înaltă rată de obezitate printre adulți persistă în țările Europei de Sud - Est (ESE) cu înregistrări de 26,9% . Creșterea prevalenței obezității înregistrează Asia Centrală cu 41%, pe la doilea loc se situează Caucazul ratat de 38,9%, pe al treilea loc se situează țările ESE cu o rată de 32,3%, iar pe al patrulea loc țările ce sunt membri ai Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) cu o rată de 24,9%.

De asemenea o cauză a insecurității alimentare este deficitul de micronutrienți din produsele alimentare. Anume micronutrienții duc răspunderea de calitate produselor alimentare și de valoarea energetică pe care o obțin consumatorii în urma consumului de produse alimentare. Lipsa micronutrienților duc spre deficitul de masă corporală, de lipsa de vitamine ca A, Fe, Ca, D, I și acidul folic care sunt necesare oamenilor pentru a duce un mod sănătos de viață.

Deficitul de vitamine acționează negativ nu numai dezvoltarea la copii, dar și la cei maturi.

Concluzii. Efectuând o comparație între rezultatele obținute de către autor pentru toți indicatorii ce caracterizează nivelul securității alimentare putem deduce că cea mai anevoioasă situație se află în țările în curs de dezvoltare. Cu toate că la nivel mondial există destule resurse alimentare pentru a asigura populația cu alimente pentru să satisfacă necesitățile fiziologice conform normelor biologice de dezvoltare a organismului uman, totuși nivelul insecurității alimentare este destul de înalt. Însă, să nu uităm de faptul că toate acestea sunt consecințele nivelului inechitabil care există la nivel mondial, iar foametea și inegalitatea sunt două fenomene care se intercalează și se „susțin” reciproc.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Ballard, T.J., Kepple, A.W., Cafiero, C. The Food Insecurity Experience Scale: Development of a Global Standard for Monitoring Hunger Worldwide. Технический документ. Rome: FAO, 2013.
2. Bruinsma, J. World agriculture: towards 2015/2030 AN FAO PERSPECTIVE. Earthscan Publications Ltd London.
3. The State of Food Security and Nutrition in Europe and Central Asia. Food and Agriculture Organization of the United Nations Budapest, 2017.
4. Положение дел в области продовольственной безопасности и питания в мире – 2017. Повышение устойчивости к внешним воздействиям в целях обеспечения мира и продовольственной безопасности. ФАО: Рим, Италия, 2017.
5. Региональный обзор по продовольственной безопасности: Европа и Центральная Азия. Изменение положения дел с продовольственной безопасностью. ФАО: Будапешт, Венгрия, 2016.